

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. IX. De transitu ad aliud monasterium, seu Ordinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

1. *cod. minimè alij. Trid. f. 14. c. 10. c. relatum. X. de cler. vel monach. c. inter. X. de vel. dom. c. que semel. 10. g. 3. c. possessiones. X. de reb. eccl. non alien. c. pervenit. 18. g. 2. & quamvis hæc loca ferè dici possint agere de beneficijs, & dignitatibus; tamen antiqui etiam canones agunt de præfectis per modum officij, imò quidam antiquiores sunt, quàm beneficià, vt ea hodie in proprietatem possidentur. & ferè eo spectant, quod monachi eiusdem instituti magis ipsi instructi in eo sint, vt rectius secundum illud moniales dirigere possint. quod si ergo confessorum à monasterijs Ordinis S. Saluatoris amoveas; Abbatissâ potestatis non tantum clauium incapax sit, sed cuiuscumque regiminis spiritualis; si credimus Marchantio in Baculo pastoral. d. 6. quod si extra c. 26. regulæ Ordo exemptus est, vt alibi probauimus, cui bono inducitur hoc in loco anarchia, vbi illa non possit præceptum aliquod spirituale imponere? vt idem asserit. g. 4. conc. 1. nihil præcipere per sanctam obedientiam: vt conc. 2. nihil sub peccato mortali: vt g. 5. conc. 2. quod eius præcepta non versentur circa virtutes & profectum spiritualem, vt ibidem: quod ex vi officij non habeat potestatem dispensandi in regulæ præceptis, ieiunijs, legibus ecclesiasticis: sed tantum vt ministra præcepti Prælati: vt quest. 6. conc. 1. si hic tollatur qui solus est prælatus, cuius illa ministerium geret? quod si in hac domo datum est regimen Confessori generali in spiritualibus; Abbatissâ dumtaxat in temporalibus, illo sublato, quis in loco exempto has facultates regendi in spiritualibus, dirigendi, dispensandi, in domo religiosa bene constituta necessarias, subibit? an non reducit illa anarchia ad incommoda, de quibus dicitur, paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis? In authentica de sanct. Episc. coll. 9. c. 37. seu §. in omni-*

11.
Incommoda amoti
Confessoris, si abbatissa sit incapax spiritualium.

bus s. feminis, expressè statuitur, vt dissolutis huiusmodi duplicibus monasterijs, ab Episcopo eis confessorius detur, quem ipsa elegerint. vt & si non fuerit sacerdos, eum Episcopus ordinet; ad faciendum, inquit, eis responsum, & sacramentis communicationem portandam. sed agit de subditis, cum tunc nondum vsurparentur exemptiones

RESPONSVM IX.

De transitu ad aliud monasterium, seu Ordinem.

PRidem statutum est ne transire liceat, vel recipi sine superioris licentia, seu leuitatis instituti, seu districtioris religionis obtentu. c. statumus. 19. quast. 3. mandamus. ibid. c. non est de regular. in eandemque sententiam data olim sunt diuersa priuilegia: sed tamen illa ita interpretatus est Innocentius III. vt si verè zelo perfectioris quis desideraret ad alium locum transire; petita, quamuis non obtenta, licentia Superioris, id liceret. c. licet quibusdam. x. d. regular. sed iterum Martinus IV. in c. cum ambitiose. de regular. in extra. u. c. cum generatim vetuit, ne quis quocumque prætextu, aut licentia de Ordine Mendicantiu transiret ad non Mendicantem; solo Carthusiensi Ordine excepto. Clem. ne professores. de regul. Rursus superuenit Concilium Trid. translationes & licentias iterum restringens. f. 14. c. 11. f. 25. de regular. c. 19. & c. 4. Constitutiones Pij IV. & Pij V. de quibus An. dist. mor. p. 1. lib. 12. c. 14. & multis Ordinibus concessa sunt priuilegia translationum prohibitiua: quamuis ad perfectiorem Ordinem, de quibus rectè dicit L. Miranda in Man. pralat. g. 31. ar. 6. conc. 3. in fin. quod oporteat inspicere ipsa priuilegia; & maturè desuper de liberare. quod generatim decernitur

tur in c. porro. x. de priuileg. c. recepti-
mus. eod.

verb. precipimus vt redeat. c. non est. <sup>cognosca-
tur.</sup>

3.
In dubio
Superioris
iudicium
expectan-
dum est.

Ceterum Innocentius in d. c. li-
cet. si probabilitur, inquit, dubitetur.
vtrum quis velit ad Ordinem arctio-
rem, aut laxiorem ex charitate, an ex
reuerentia transire; superioris est iudi-
cium requirendum: ne forte angelus sa-
tana in lucis angelum se transformeret.
vt rectè examinat Hastenus num
commendandus sit de vna religio-
ne ad aliam transitus. di. quisi. d. 4. 1.
2. d. 6. Peccatum ergo est aduer-
sus hanc constitutionem. quippe
meritò tam Superior regularis,
quàm loci Ordinarius dubitare
potuit de spiritu, quo isti religio-
si, Ordinario etiam plenè subie-
cti, ducerentur: inspicere etiam
priuilegia, an capiant interpreta-
tionem d. c. licet, an illi derogent:
quin & examinare an arctior an
laxior sit Ordo, ad quem transire-
tur (nam quæ, quibusque ex causis
arctior, altior, perfectiorue dici
debeat, magna est vbique contro-
uersia, tum inter Theologos, tum
Canonistas. vt rectè idem Miranda
ubi sup. ar. 3.) denique an sine iniu-
ria prioris monasterij seu Ordinis
transitus fieret. d. c. licet.

Cùm ergo horum omnium exa-
men Innocentius remittat ad iu-
dicium Superioris: quem siue re-
gularem hic dicamus, siue Ordi-
narium loci, cùm hic rogatus su-
per licentia transeundi religiosus
præscriperit locum & diem, quo
illorum causas, & Prioris contra-
rias audiret; & quod dictaret ra-
tio, statueret, id d. religiosos con-
temnere, & se præscripto loco &
tempore non sistere, sed de facto
transire, non licuit. nec magis ip-
sis fratribus R. licuit sic transeun-
tes recipere: d. c. statuimus. sine pe-
riculo censurarum, per priuile-
gia illis denuntiata comminata-
rum.

4.
Quo ne-
glecto tra-
sire re-
mittendus
est, donec

Perperam ergo translatos viâ
malè ceptâ pergere non oportet;
sed reuerti ad subeundum examen
sui Superioris. d. c. mandamus in

verb. precipimus vt redeat. c. non est.
c. Ioannes. X. de regul. Azor. d. c. 14.
q. 5. & 6. ubi plures citat. quamuis in
c. sanè. x. de regul. fugiens seu tran-
siens relinquitur vbi religio maior
est. sed agit de canonico iam ab
Abbate recepto; neque mentio-
nem facit priuilegiorum. & de ca-
nonico quidem: cùm antè cano-
nico non liceret transire ad mona-
chos. c. nullus. c. i. seqq. 19. q. 3. cùm hi
tantum essent laici. sed cùm & Ab-
bates esse presbyteri. c. 1. x. de atar.
præst. & monachi muneribus ec-
clesiasticis applicari ceperunt, per-
mitti transitus cepit; si maior apud
monachos, quàm canonicos esset
religio. denique ad causæ decisio-
nem, non ordinationem litis pe-
tinet d. c. sanè. Alioquin Miranda
d. conc. 3. refert receptiones & pro-
fessiones aduersus priuilegia fa-
ctas, declaratas fuisse irritas, in
alijs Ordinibus, quorum commu-
nicationem hic etiam Ordo habe-
re dicitur.

Quinimò habet hic Ordo sin-
gulare priuilegium à Martino V.
vt illum professi ad nullum alium
Ordinem, ne quidem Carthusia-
num, transire possint, quasi & hunc
pro laxiori habuerit. & cùm hodie
Concilium Trid. s. 25. de regular. c.
19. decreuerit, vt nemo regularis
cuiuscumque facultatis vigore
transferatur ad laxiorem religio-
nem; dicendum est ex d. c. non li-
cet. nullatenus d. religiosos transi-
re potuisse, ad Ordinem R. Men-
dicantem, cùm ad. extrauagante
viâ ambitiose Mendicantibus per-
mittatur transire ad d. Ordinem
Carthusianum. vt adeoque con-
stet d. Ordinem R. habendum esse
pro laxiori, ad illumque ex hoc
transitum à Concilio Trid. esse
prohibitum.

Sed quomodocumque nego-
tium principale dirimendum sit:
id tamen admitti non potest, vt
quis ex priuato seuu. neglecto iu-
dicio Superioris causam examina-
re volentis, transire possit. ita
enim

enim statuit Innocentius in d. c. licet. §. si vero probabiliter. cuius verba mox retulimus. qui nec alijs eā concedit, quā cum humilitate illam, & puritate postulant. *subditus* inquit, à *Pralato cum humilitate & puritate debet transseundi licentiam postulare*. neque aliter supplet licentiam Pralati, quā his verbis, non obstante proterua indiscreti contradictione Pralati. atqui credi non potest aufuros dicere illos religiosos, sui Superioris regularis, & Episcopi loci Ordinarii fuisse indiscreti Pralati proteruam contradictionem. transuerunt ergo sine vlla, à iure concessa, licentia.

Igitur restituendi sunt, & remittendi ad iudicium sui Superioris: vt ille omnia examinet. vt supra diximus. & quemadmodum pater naturalis, ratione patriæ potestatis, petere potest filios sibi exhiberi, & potestatem fieri domum ducendi: l. 1. in princ. l. 3. D. de liberis exhibendis, item ducendis. ita dicendum est de religiosi respectu patris spiritualis, quem Dei vice supra caput sibi imposuerunt. vt loquitur & considerat d. c. statuimus. & sanè huiusmodi spoliū est ante omnia redintegrandum. c. 1. & tot. tit. X. de restitu. spol. neque illi præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum. vt est transitus sine forma d. c. licet attentatus.

RESPONSVM IX.

De fratribus Cellitis.

^{1.}
In Belgio
multi sunt.

FRatres Cellitæ, qui in Belgio multi sunt, ab aliquibus creduntur designari in c. sancta de religios. dom. in extranag. Ioan. XXII. sub nomine fratricellorum: & alij credunt fuisse tertij Ordinis S. Francisci, aut illum nominis prætextum assumpsisse. & de talibus quærit Tuscus, & citati ab eo V. fratres tertij Ordinis, an sint ecclesiastici, &

sub sint Episcopo? conc. 470. & V. Belgicæ. conc. 32. sed vt in Beginis accidit per c. ratio. eod. in extranag. com. vt culpabilium damnatio non trahe- heret secum infontes: ita & hic in fratribus cellitis, vt eadem fratricellorum damnatione declarati sint non comprehendi rectè & sine errore viuentes. imo à Iulio II. alijsque antè Pontificibus Romanis permitti sint acceptare regulam S. Augustini (cum in c. vn. §. ad hac. eod. in 6. prohibitum esset, ne qui de Ordinibus non approbatis collegialiter transfrent ad approbatos, sed dumtaxat singulariter, sine domibus suis, aut bonis concessis eis diuersis privilegijs, immunitatibus, & exemptionibus; & nominatim facultate eligendi aliquem confessorium, sacerdotem regularem, seu sacularium, qui facultatem habeat etiam à reseruatis per bullam cœnæ, certis exceptis casibus, absoluedi, data superiori illorum potestate regendi, corrigendi, incarcerationi, &c. eodem modo hæcenus in simplicitate subditi suis superioribus obediuerunt, nunc orta quadam difficultate, quidam ab aliquibus subditorum consulti negant superiores huiusmodi, vtpro re laicos, spirituale regimen aliquod, aut iurisdictionem habere in virtute S. obedientiæ præcipere posse.

Sed fatius indocti isti homines subtilitatum huiusmodi, quæ nec vernaculè quidem rectè possunt efferre, non capaces, instruerentur in simplicitate obedire præpositis suis. vt regulæ etiam D. Benedicti & Antonij, qui laici fuerunt, aliæque communiter loquuntur, & in iure ordinariè accipitur, cum Abbati, quin etiam Abbatissæ, subditi iubentur obedire. ex Regula Bened. docet Hætenus quid religiosus suo debeat superiori, *disquis. monast. p. 1. disp. 2.* quæ & erga superiores laicos olim obtinuit.

Spiri-